ΔΙΑΤΑΞΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (πρώτο τμήμα)
της 30ής Απριλίου 2001 *

Στην υπόθεση Τ-41/00,

British American Tobacco International (Holdings) BV, που εδρεύει στο Άμστερνταμ (Κάτω Χώρες), εκπροσωπούμενη από τον S. Crosby, solicitor,

προσφεύγουσα,

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπουμένης από τους U. Wölker και X. Lewis, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

καθής,

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

που έχει ως αντικείμενο προσφυγή περί ακυρώσεως της αποφάσεως της Επιτροπής της 20ής Ιανουαρίου 2000 με την οποία απορρίφθηκε το αίτημα περί προσβάσεως σε ορισμένα πρακτικά της Επιτροπής ειδικών φόρων καταναλώσεως που υπέβαλε η εταιρία Rothmans of Pall Mall Ltd,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ
ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ (πρώτο τμήμα),

συγκείμενο από τους B. Vesterdorf, Πρόεδρο, M. Βηλαρά και N. J. Forwood, δικαστές,

Γραμματέας: H. Jung

εκδίδει την ακόλουθη

Διάταξη

Πραγματικά περιστατικά και διαδικασία

1 Η British American Tobacco International (Holdings) είναι εταιρία ολλανδικού δικαίου η οποία, μαζί με τις θυγατρικές της, αποτελεί όμιλο που δραστηριοποιείται κυρίως στον τομέα της παραγωγής, της διανομής και της πωλήσεως τσιγάρων και άλλων προϊόντων καπνού (στο εξής: όμιλος BAT).

2 Από της συγχωνεύσεως του ομίλου BAT και του ομίλου Rothmans International που πραγματοποιήθηκε το 1999, η προσφεύγουσα ελέγχει μεταξύ άλλων, μέσω τριών αλληλοδιαδόχων θυγατρικών, μια εταιρία ελβετικού δικαίου με την επωνυμία Rothmans of Pall Mall Ltd (στο εξής: RPM), το αντικείμενο της οποίας είναι η διανομή αφορολόγητων προϊόντων του ομίλου BAT εντός και εκτός της Κοινότητας.

3 Με επιστολή της 9ης Σεπτεμβρίου 1999, η RPM ζήτησε, βάσει της αποφάσεως 94/90/ΕΚΑΧ, ΕΚ, Ευρατόμ της Επιτροπής, της 8ης Φεβρουαρίου 1994, σχετικά με την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα της Επιτροπής (ΕΕ L 46, σ. 58), να της επιτραπεί η πρόσβαση σε ορισμένα πρακτικά της επιτροπής ειδικών φόρων καταναλώσεως (στο εξής: επιτροπή) προκειμένου να εκτιμήσει το περιεχόμενο των νέων κανόνων σχετικά με τις πωλήσεις αφορολόγητων ειδών εντός της Κοινότητας που άρχισαν να ισχύουν από 1ης Ιουλίου 1999. Συναφώς, η αίτηση περί προσβάσεως αφορούσε τα πρακτικά των συνεδριάσεων της ανωτέρω επιτροπής από 1ης Ιανουαρίου 1993 σχετικά με την εφαρμογή ορισμένων διατάξεων της οδηγίας 92/12/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 25ης Φεβρουαρίου 1992 σχετικά με το γενικό καθεστώς, την κατοχή, την κυκλοφορία και τους ελέγχους των προϊόντων που υπόκεινται σε ειδικούς φόρους καταναλώσεως (ΕΕ L 76, σ. 1).

4 Με επιστολή της 12ης Οκτωβρίου 1999, ένας υπάλληλος της γενικής διευθύνσεως «Τελωνειακή ένωση και φορολογία» της Επιτροπής ενημέρωσε την RPM, επ' ονόματι του γενικού διευθυντή της, ότι θα της επιτρεπόταν η πρόσβαση μόνον στα αποσπάσματα των πρακτικών της επιτροπής σχετικά με τα μέτρα που ελήφθησαν κατ' εφαρμογήν των άρθρων 7 και 24 της οδηγίας 92/12, για τα οποία προβλέπεται ότι η επιτροπή διατυπώνει γνώμη ως επιτροπή της λεγόμενης «επιτροπολογίας». Αντιθέτως, όσον αφορά τα πρακτικά σχετικά με τη λήψη μέτρων κατ' εφαρμογήν των άρθρων 8 έως 10, 27 και 28 της οδηγίας 92/12, για τα οποία η γνώμη της ανωτέρω επιτροπής δεν απαιτείται ρητώς, δεν επετράπη στην προσφεύγουσα η πρόσβαση σε αυτά με την αιτιολογία ότι η γνωστοποίηση των εγγράφων αυτών θα μπορούσε να προσβάλει την προστασία του απορρήτου που αξιώνουν τα νομικά πρόσωπα τα οποία παρέσχον τις πληροφορίες.

5 Με επιστολή της 25ης Οκτωβρίου 1999, η RPM υπέβαλε επαναληπτική αίτηση στον Γενικό Γραμματέα της Επιτροπής, σύμφωνα με το άρθρο 2, παράγραφος 2, της αποφάσεως 94/90, προκειμένου να γίνει δεκτή η αίτησή της περί προσβάσεως στα πρακτικά της επιτροπής η οποία είχε απορριφθεί.

6 Με επιστολή της 24ης Νοεμβρίου 1999, ο Γενικός Γραμματέας της Επιτροπής ενημέρωσε την RPM ότι η επαναληπτική αίτησή της θα εξεταζόταν το ταχύτερο δυνατόν, αλλά ότι θα διέρρεε χρονικό διάστημα άνω του ενός μηνός πριν λάβει απάντηση.

7 Δεδομένου ότι η Επιτροπή παρέλειψε να απαντήσει εντός της προθεσμίας που προβλέπει το άρθρο 2, παράγραφος 4, της αποφάσεως 94/90, η προσφεύγουσα άσκησε με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 14 Ιανουαρίου 2000 προσφυγή, που πρωτοκολλήθηκε με τον αριθμό T-4/00, κατά της σιωπηρής απορρίψεως της αιτήσεως της RPM.

8 Με επιστολή της 20ής Ιανουαρίου 2000 προς το διοικητικό συμβούλιο της RPM, ο Γενικός Γραμματέας της Επιτροπής την ενημέρωσε σχετικά με την απόφασή του να μην της επιτρέψει την πρόσβαση στα ζητηθέντα πρακτικά με το αιτιολογικό ότι η γνωστοποίησή τους θα έπληττε την προστασία του απορρήτου που αξιώνει το νομικό πρόσωπο που παρέσχε τις πληροφορίες καθώς και την προστασία του συμφέροντος του οργάνου να τηρούνται απόρρητες οι εργασίες του (στο εξής: προσβαλλόμενη απόφαση).

9 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 25 Φεβρουαρίου 2000, η προσφεύγουσα άσκησε την υπό κρίση προσφυγή κατά της αποφάσεως αυτής.

10 Με διάταξη του προέδρου του πρώτου τμήματος της 20ής Μαρτίου 2000, η υπόθεση Τ-4/00 διεγράφη από το πρωτόκολλο του Πρωτοδικείου κατόπιν παραιτήσεως της προσφεύγουσας από την προσφυγή της.

Αιτήματα των διαδίκων

11 Η προσφεύγουσα ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να ακυρώσει την προσβαλλόμενη απόφαση·

— να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

12 Η Επιτροπή ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να απορρίψει την προσφυγή ως απαράδεκτη·

— επικουρικώς, να απορρίψει την προσφυγή ως αβάσιμη·

— να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

Επί του παραδεκτού

13 Κατά το άρθρο 113 του Κανονισμού Διαδικασίας, το Πρωτοδικείο, αποφαινόμενο σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που προβλέπουν οι παράγραφοι 3 και 4 του άρθρου 114 του ιδίου κανονισμού, μπορεί οποτεδήποτε να εξετάσει αυτεπαγγέλτως το απαράδεκτο για λόγους δημοσίας τάξεως, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται, κατά πάγια νομολογία, οι προϋποθέσεις του παραδεκτού της προσφυγής τις οποίες θέτει το άρθρο 230 ΕΚ (διάταξη του Πρωτοδικείου της 26ης Μαρτίου 1999, T-114/96, Biscuiterie-confiserie LOR και confiserie du Tech κατά Επιτροπής, Συλλογή 1999, σ. II-913, σκέψη 24 και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

14 Εν προκειμένω, το Πρωτοδικείο κρίνει ότι έχει επαρκώς διαφωτιστεί από τα προσκομισθέντα έγγραφα και από τις εξηγήσεις που παρέσχον οι διάδικοι στο πλαίσιο της γραπτής διαδικασίας προκειμένου να αποφανθεί επί του παραδεκτού της υπό κρίση προσφυγής χωρίς να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία.

Επιχειρήματα των διαδίκων

15 Χωρίς να προτείνει τυπικώς ένσταση απαραδέκτου, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η προσφυγή είναι απαράδεκτη διότι η προσβαλλόμενη απόφαση δεν απευθύνεται στην προσφεύγουσα και, πέραν τούτου, διότι δεν την αφορά άμεσα και ατομικά, κατά την έννοια του άρθρου 230, τέταρτο εδάφιο, ΕΚ. Συναφώς, η Επιτροπή προβάλλει ότι η προσφεύγουσα δεν συμμετείχε στη διοικητική διαδικασία ενώπιον της Επιτροπής, ότι δεν ασκεί παρά μόνον έμμεσο έλεγχο επί της RPM μέσω ενδιάμεσων εταιριών και, τέλος, ότι δεν έχει άμεσα συμφέροντα στον τομέα της διανομής των αφορολόγητων προϊόντων, δεδομένου ότι η δραστηριότητα αυτή ασκείται από την RPM.

16 Εξάλλου, τα πραγματικά περιστατικά της υπό κρίση υποθέσεως διαφέρουν σαφώς από εκείνα βάσει των οποίων εκδόθηκε η απόφαση του Πρωτοδικείου της 22ας Απριλίου 1999, T-112/97, Monsanto κατά Επιτροπής (Συλλογή 1999, σ. II-1277). Συγκεκριμένα, από την απόφαση αυτή προκύπτει ότι, αφενός, η πράξη που απευθυνόταν στη θυγατρική εταιρία της μητρικής εταιρίας δεν αφορούσε ατομικά την τελευταία παρά μόνον στον βαθμό που αυτή ήταν ο αποκλειστικός κύριός της και, αφετέρου, ότι την αφορούσε άμεσα διότι ήταν εκείνη που εφηύρε και προωθούσε το προϊόν το οποίο αφορούσε η εν λόγω πράξη. Κατά συνέπεια, η πράξη αυτή είχε άμεσες επιπτώσεις επί της θέσεως της εν λόγω εταιρίας ενώ, αντιστρόφως, η απόφαση με την οποία απορρίπτεται το αίτημα ενός προσώπου περί προσβάσεως σε έγγραφα δεν μεταβάλλει άμεσα την έννομη θέση ενός άλλου προσώπου, παρά τους δεσμούς που είναι δυνατόν να υπάρχουν μεταξύ τους.

17 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι τα συμφέροντά της στον τομέα της διανομής αφορολόγητων ειδών ταυτίζονται με τα συμφέροντα της RPM στον βαθμό που η τελευταία τελεί πλήρως υπό τον έλεγχό της και δεν ασκεί τη δραστηριότητά της παρά μόνον βάσει της κατανομής δραστηριοτήτων εντός του ομίλου BAT. Η πολιτική διανομής των προϊόντων του ομίλου εξακολουθεί επομένως να καθορίζεται από την προσφεύγουσα και όχι από την RPM. Ως εκ τούτου, η ιδιότητά της ως εταιρίας holding η οποία ελέγχει τη δραστηριότητα της RPM είναι αυτή που χαρακτηρίζει την προσφεύγουσα σε σχέση με οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο (προαναφερθείσα απόφαση Monsanto κατά Επιτροπής). Επιπλέον, το έννομο συμφέρον της προσφεύγουσας επιβεβαιώνεται από το γεγονός ότι, στην υπόθεση T-4/00, το παραδεκτό της προσφυγής της δεν αμφισβητήθηκε.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

18 Κατά πάγια νομολογία, το παραδεκτό της προσφυγής περί ακυρώσεως που ασκεί φυσικό ή νομικό πρόσωπο εξαρτάται από την προϋπόθεση ότι το πρόσωπο αυτό δικαιολογεί έννομο συμφέρον για άσκηση προσφυγής (απόφαση του Δικαστηρίου της 31ης Μαρτίου 1997, 88/76, Société pour l'exportation des sucres κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1977, σ. 209, σκέψη 19, απόφαση του Πρωτοδικείου της 30ής

Ιανουαρίου 1997, T-117/95, Corman κατά Επιτροπής, Συλλογή 1997, σ. II-95, σκέψη 83, και διάταξη του Πρωτοδικείου της 29ης Απριλίου 1999, T-78/98, Unione provinciale degli agricoltori di Firenze κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1999, σ. II-1377, σκέψη 30).

19 Εν προκειμένω, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η προσβαλλόμενη απόφαση με την οποία η Επιτροπή αποφάνθηκε επί της αιτήσεως που υπέβαλε η RPM και με την οποία απέρριψε το αίτημά της περί προσβάσεως σε έγγραφα δεν επηρεάζει τα συμφέροντα της προσφεύγουσας.

20 Πράγματι, η απόφαση αυτή δεν θίγει τα δικαιώματα της προσφεύγουσας εφόσον, αφενός, αυτή δεν είχε υποβάλει η ίδια αίτηση περί προσβάσεως στα έγγραφα και εφόσον, αφετέρου, δεν αμφισβητείται η δυνατότητα της εταιρίας αυτής να υποβάλει μια αίτηση αυτού του είδους. Συναφώς, επιβάλλεται να υπομνησθεί ότι, στο πλαίσιο της εφαρμογής της αποφάσεως 94/90, οποιοδήποτε πρόσωπο μπορεί να ζητήσει να του επιτραπεί η πρόσβαση σε οποιοδήποτε μη δημοσιευθέν έγγραφο της Επιτροπής, χωρίς να απαιτείται να αιτιολογεί το αίτημά του (απόφαση του Πρωτοδικείου της 17ης Ιουνίου 1998, T-174/95, Svenska Journalistförbundet κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1998, σ. II-2289, σκέψη 65). Από τα ανωτέρω προκύπτει μεταξύ άλλων ότι το γεγονός ότι η προσφεύγουσα δεν ασκούσε τη δραστηριότητα διανομής αφορολόγητων προϊόντων του ομίλου BAT παρά μόνον μέσω της θυγατρικής της RPM δεν την εμπόδιζε να υποβάλει αίτηση ενώπιον της Επιτροπής προκειμένου να της επιτραπεί η πρόσβαση στα πρακτικά της επιτροπής ειδικών φόρων καταναλώσεως που αφορούσαν την εφαρμογή του εν λόγω φορολογικού καθεστώτος εντός της Κοινότητας.

21 Εξάλλου, η θέση της προσφεύγουσας δεν μπορεί να συγκριθεί με αυτήν της επιχειρήσεως που άσκησε προσφυγή επί της οποίας εκδόθηκε η προαναφερθείσα απόφαση Monsanto κατά Επιτροπής, στο πλαίσιο της οποίας η προσβαλλόμενη πράξη συνεπαγόταν την απαγόρευση της διαθέσεως στην αγορά, σε ολόκληρη την Κοινότητα, ενός προϊόντος που η επιχείρηση αυτή είχε εφεύρει. Αντιθέτως, η εν προκειμένω προσβαλλόμενη απόφαση έχει ως αντικείμενο μόνον την άρνηση της Επιτροπής να επιτρέψει την πρόσβαση σε έγγραφα που εμπίπτουν στην απόφαση 94/90 και, μολονότι δεν αμφισβητείται ότι τα έγγραφα αυτά αφορούν το καθεστώς των ειδικών φόρων καταναλώσεως που ισχύει στα προϊόντα καπνού εντός της Κοινότητας, εντούτοις η απόφαση, αυτή καθ' εαυτήν, ουδεμία συνέπεια έχει επί της διαθέσεως στην αγορά των εν λόγω προϊόντων.

22 Από το σύνολο των στοιχείων αυτών προκύπτει ότι δεν είναι δυνατόν να αναγνωριστεί στην προσφεύγουσα έννομο συμφέρον προς ακύρωση αποφάσεως απευθυνομένης σε ένα τρίτο νομικό πρόσωπο με την οποία απορρίπτεται αίτημα του τελευταίου περί προσβάσεως σε έγγραφα.

23 Το δε επιχείρημα ότι το Πρωτοδικείο δεν έθεσε εν αμφιβόλω το παραδεκτό της προσφυγής που άσκησε η προσφεύγουσα στην υπόθεση T-4/00 είναι αλυσιτελές εφόσον δεν ασκεί επιρροή επί του παραδεκτού της υπό κρίση προσφυγής. Επί πλέον, επιβάλλεται να υπομνησθεί ότι ο έλεγχος του παραδεκτού της προσφυγής στην ανωτέρω υπόθεση δεν ήταν αναγκαίος συνεπεία της παραιτήσεως της προσφεύγουσας και της συνακόλουθης διαγραφής της υποθέσεως αυτής.

24 Επομένως, ελλείψει εννόμου συμφέροντος, η προσφυγή πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη, παρέλκει δε η εξέταση του αν η προσφεύγουσα νομιμοποιείται ενεργητικώς προς άσκηση προσφυγής.

Επί των δικαστικών εξόδων

25 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι η προσφεύγουσα ηττήθηκε, πρέπει να καταδικασθεί στα δικαστικά έξοδα, σύμφωνα με το σχετικό αίτημα της Επιτροπής.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (πρώτο τμήμα)

διατάσσει:

1) Απορρίπτει την προσφυγή ως απαράδεκτη.

2) Καταδικάζει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

Λουξεμβούργο, 30 Απριλίου 2001

Ο Γραμματέας

H. Jung

Ο Πρόεδρος

B. Vesterdorf